

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Наталія Хомюк, завідувач кафедри – доцент кафедри менеджменту, доктор економічних наук

Силабус погоджено
Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 3 від 06 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, Перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 34 год.
		Практичні (семінарські) 34 год.
		Самостійна робота 44 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Хомюк Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – завідувач кафедри – доцент кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Natalija@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту» належить до нормативних та спрямований на формування фахових компетентностей здобувачів щодо теорії організації та застосування сучасних концепцій менеджменту. Особлива увага приділяється теоретичним та методологічним засадам теорії організації та концепціям системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного й проєктного менеджменту.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітні компоненти: «Менеджмент», «Соціальний менеджмент».

Є суміжним із освітнім компонентом «Навчальна практика з фаховим спрямуванням».

Постреквізити: освітні компоненти: «Інноваційний менеджмент», «Проєктний менеджмент».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента – оволодіння системою теоретичних та методологічних засад теорії організації, а також використання практичних інструментів системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного та проектного менеджменту, які є необхідними для набуття компетентностей, які дозволяють ефективно керувати організаціями.

Основними **завданнями** освітнього компонента є: розкриття сутності організації, аналіз основних організаційних теорій та моделей, дослідження теоретичних засад організації як об'єкта управління, розкриття необхідності організаційного проектування, дослідження формування комунікацій в організації та організаційної культури, характеристика генезису теорій менеджменту, аналіз концепцій системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного та проектного менеджменту.

4. Методи навчання: словесний метод: лекція, пояснення, інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда, дискусія; наочний метод: презентація, демонстрація; практичний метод (практичні завдання, ситуаційні завдання, творча робота), самостійна робота, консультації.

5. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

6. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Кон с.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади теорії організації						
Тема 1. Загальна характеристика організації	9	2	2	4	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі	8	2	2	4	0	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 3. Організація як система	8	2	2	4	0	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління	7	2	2	2	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 5. Організаційне проектування	6	2	2	2	0	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Тема 6. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	7	2	2	2	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 7. Формування комунікацій в організації	6	2	2	2	0	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Тема 8. Організаційна культура	6	2	2	2	0	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Тема 9. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	7	2	2	2	1	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Разом за модулем 1	64	18	18	24	4	22
Змістовий модуль 2. Сучасні концепції менеджменту						
Тема 10. Генезис теорій та концепцій менеджменту	6	2	2	2	0	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 11. Поняття системи й системного підходу в менеджменті	6	2	2	2	0	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 12. Сучасні концепції ситуаційного менеджменту	7	2	2	2	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 13. Концепція адаптивного управління	7	2	2	2	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 14. Антисипативна концепція управління підприємствами	7	2	2	2	1	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 15. Концепція антикризового управління	7	2	2	2	1	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Тема 16. Концепція інноваційного менеджменту	8	2	2	4	0	ФО (1), Т (1) / 2
Тема 17. Сучасні концепції проектного менеджменту	8	2	2	4	0	ФО (1), СЗ (1), Т (1) / 3
Разом за модулем 2	56	16	16	20	4	18
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	120	34	34	44	8	100

Форми контролю: фронтальне опитування (ФО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (СЗ).

7. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань відповідно до плану самостійної роботи; підготовку до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання завдань. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені методичними вказівками для самостійної роботи (<http://surl.li/nzktd>).

IV. Політика освітнього компонента

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти: результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lpbys>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам) тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

V. Політика поточного та підсумкового оцінювання

Політика поточного оцінювання: оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом. Максимальна кількість балів за поточний контроль становить 40.

Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика підсумкового оцінювання: підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або іспиту (60 балів)).

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється з урахуванням результатів модульних контрольних робіт без складання екзамену, якщо здобувач вищої освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення екзамену за умови його обов'язкової присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен в письмовій формі. Екзаменаційний білет охоплює програму освітнього компонента та включає три теоретичні запитання (одне питання 20 балів). Максимальна оцінка 60 балів. При цьому на екзамен вноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/kvyni>).

Перелік питань на екзамен

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
2. Еволюція теорії організації
3. Основоположні ідеї теорії організації
4. Сучасна теорія організації
5. Моделі організації
6. Генезис організації
7. Властивості організації
8. Принципи організації
9. Система законів організації
10. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система
11. Життєвий цикл організації
12. Соціальна організація
13. Внутрішнє середовище організаційної системи.
14. Зовнішнє середовище організаційної системи
15. Класифікація організацій
16. Організація і управління
17. Система управління організацією
18. Технології управління організацією: теоретичні засади
19. Сутність організаційного проектування
20. Універсальні погляди на проект організації
21. Етапи організаційного проектування
22. Методи проектування організації
23. Чинники проектування організації
24. Поняття структури організації та принципи її побудови
25. Формальна та неформальна організаційна структура
26. Елементи структури та зв'язки в організації
27. Концепції організаційних структур
28. Підходи до формування організаційної структури
29. Характеристики організаційної структури
30. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури
31. Функції організаційної культури
32. Класифікація організаційної культури
33. Система методів підтримки культури організації
34. Зміна організаційної культури
35. Поняття ефективності діяльності організації
36. Чинники ефективності організації
37. Критерії організаційної ефективності та види ефектів
38. Оцінка ефективності діяльності організації
39. Оцінка ефективності організаційних систем
40. Сутність системного підходу у менеджменті
41. Системний, процесний та ситуаційний менеджмент
42. Системні концепції менеджменту
43. Системний підхід до управління командами

44. Сучасні концепції ситуаційного менеджменту: можливість, необхідність та проблематика

45. Диверсифікація ситуаційного менеджменту: типологія та вибір альтернатив

46. Діагностика в ситуаційному менеджменті.

47. Стратегія і тактика в ситуаційному менеджменті.

48. Інновації в ситуаційному менеджменті.

49. Інструменти адаптивного менеджменту

50. Інструменти антисипативного менеджменту

51. Управління в умовах стратегічних несподіванок

52. Загальні принципи управління у кризових ситуаціях

53. Система заходів антикризового управління

54. Стратегічні напрями виходу з кризи

55. Стратегія антикризового управління

56. Тактика антикризового управління

57. Основні принципи антикризового менеджменту

58. Консалтинг-менеджмент як елемент антикризового управління

59. Реструктуризація підприємства як метод подолання кризи

60. Диверсифікація як стратегія антикризового управління

61. Концепція діяльності багатопрофільних об'єднань

62. Санація підприємства

63. Банкрутство підприємства як метод антикризового управління

64. Зміст інноваційного менеджменту.

65. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

66. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації

67. Управління інноваційним проектом

68. Управління якістю інновацій

69. Система стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві

70. Сутність та основні поняття інноваційного менеджменту

71. Інноваційний менеджмент у системі управління підприємством

72. Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту

73. Управління інноваційним проектом

74. Управління ризиком інноваційної діяльності

75. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств

76. Концепція партисипативного (спільного) управління

77. Методологічні аспекти обґрунтування доцільності проекту та оцінка його ефективності

78. Проектний ризик-менеджмент

79. Організаційна структура проектів

80. Менеджмент якості проекту

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с

2. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

3. Буняк Н.М. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 132 с.

4. Черчик Л. М. Проектний менеджмент. Практичний курс : навч. посіб. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 190 с.

Додаткова

5. Шарапов В. С. Формування концепції антикризового менеджменту в умовах воєнного часу. *Humanities Studies*. 2023. № 14 (91). С. 196–207.

6. Хомюк Н.Л., Бортнік С.М. Вплив бізнес-комунікацій на реалізацію соціально-економічних проектів. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 72. С. 122–126. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastructure72-21>

7. Бортнік С.М., Хомюк Н.Л., Ющишина Л.О. Напрями удосконалення бізнес-комунікацій у соціально-економічному проектуванні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2402>

8. Хомюк Н. Л. Проектний менеджмент у сфері розвитку сільських територій. *Сучасні тренди підготовки фахівців з управління проектами та програмами: матеріали підсумкової наук.-практ. конф. / за ред. Н. В. Павліхи*. Луцьк, 2019. С. 66–68.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>